Ambiental

Mobilitzacions ambientals a Catalunya

07/09/2017
Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya
Autor/a: Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya (XVAC)

Manifestació a Amposta per la Defensa del riu Ebre

Riudaurajunts contra el fracking Font: Riudaurajunts contra el fracking

Mobilitzacions per la defensa de les planes agrícoles i fluvials del Ripollès Font: Plataforma Aturem el polígon de Les Llosses

Una gran mobilització va preservar Gallecs el 1978; en 2015 enfront noves amenaces la ciutadania es va mobilitzar en la Marxa per Gallecs Font: ccma

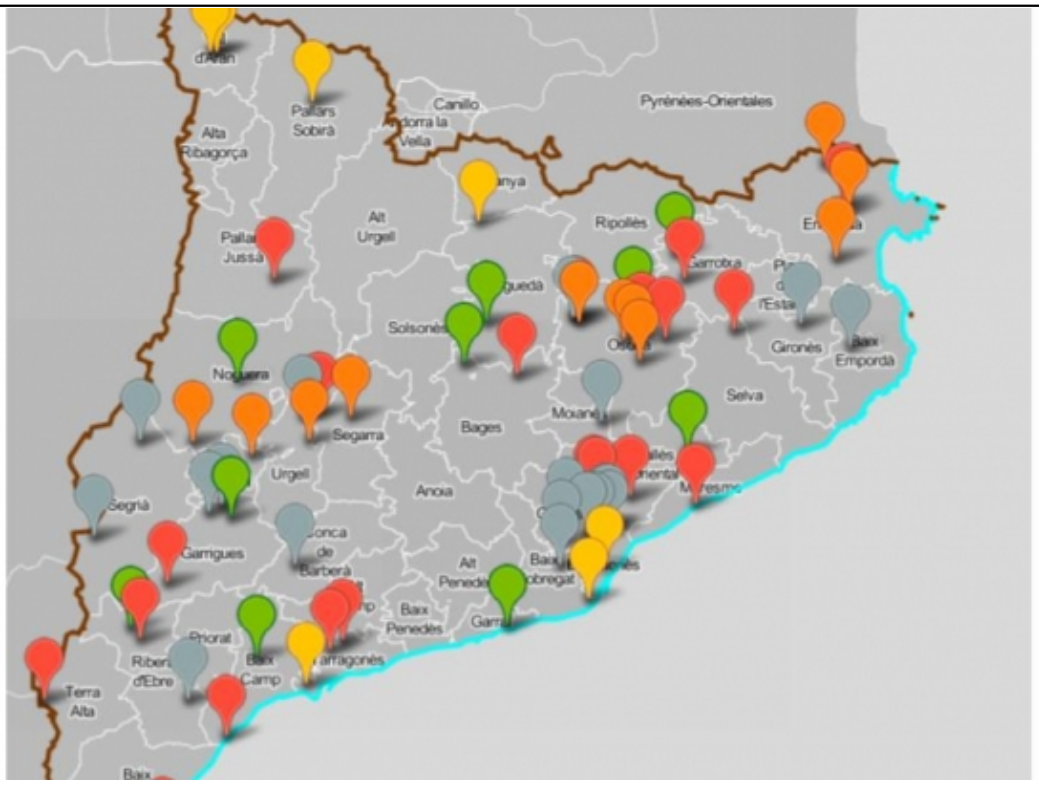
El Grup de Defensa del Ter celebra l'acord amb el conseller Rull i la secretària de medi ambient i sostenibilitat Marta Subirà Font: Grup de Defensa del Ter

Jornada reivindicativa per aturar Eurovegas a El Prat de Llobregat Font: Aturem Eurovegas

Milers de persones van participar en la Marxa pel Clima a Barcelona Font: beteve

L'anomenat "mapa de les merdes" recull conflictes ambientals a Catalunya Font: Els culs de Catalunya

Mobilitzacions contra la plataforma Castor a Alcanar Font: Diari la veu

La Plataforma Prou Sal reclama el tancament aturada immediata dels abocaments i la retirada de residus salins als runams de Sallent i Súria. Font: Plataforma Prou Sal

Mobilitzacions ambientals a Catalunya

07/09/2017
Autor/a: Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya (XVAC)

Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya

Resum:
300.000 persones es van manifestar pel riu Ebre el 2003. 30 anys abans, els emblemàtics Aiguamolls de l'Empordà van ser salvats gràcies al compromís de la societat civil, que avui es continua mobilitzant enfront dels conflictes ambientals.

El documental "Entre el cel i la terra: la guerra dels aiguamolls" recull la mobilització de la societat per la defensa del territori, que el 1976 va aconseguir frenar la urbanització de 64.000 apartaments en la costa empordanesa, salvant un dels últims aiguamolls litorals. Avui representen un dels Parcs Naturals més emblemàtics del país. Fruit d'aquella lluita va néixer la històrica entitat ambiental Apnae.

"Avui també **la gent es mou pel medi ambient**", diu Llorenç Planagumà, president de l'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya i membre del Centre per la Sostenibilitat Territorial. "A Riudaura pel fracking va participar el 90% del poble. De vegades hi ha territoris envellits on costa més, però **quan apareix un conflicte la gent es mou**; en acabar el conflicte la plataforma creada sol desaparèixer, ja que fora del seu context ja no actuen." Els conflictes socioambientals neixen de diferents tipus d'impactes sobre el territori: "Ara estem elaborant un **mapa de conflictes ambientals** al país"- continua Planagumà - "Hi ha mobilitzacions que lluiten o han lluitat per evitar la pèrdua de sòl agrícola, com a Ripoll amb la plataforma Aturem el Polígon de la Carretera de Les Llosses, o al Parc Agrari i al Delta del Llobregat amb l'amenaça d'Eurovegas, o l'espai de Gallecs; altres implicades en frenar infraestructures sobredimensionades de gran impacte pròpies d'un model energètic obsolet - No a la Mat, el tancament definitiu a les nuclears. Hi ha moltes mobilitzacions derivades de conflictes per la defensa dels rius i per l'aigua, atesa la nostra situació mediterrània, el canvi climàtic, i el model de consum excessiu."

Precisament el passat mes de juliol es va signar l'Acord del Ter, per la recuperació del cabal del riu Ter. "És una les demandes històriques del Grup de Defensa del Ter. El pacte és una fita, però per ser efectiu ha d'anar acompanyat d'accions encaminades a un canvi de model, si no no serà factible. Actualment està molt viva la lluita pel riu Siurana amb la Plataforma Riu Siurana".

La Plataforma en Defensa de l'Ebre

És l'aigua la protagonista d'una de les grans mobilitzacions al territori, la de rebuig del Pla Hidrològic que redueix el cabal de l'Ebre, provocant impactes sobre el tram baix del riu i sobre el Delta de l'Ebre. La lluita d'aquesta plataforma ha estat llarga; una part gran de la ciutadania, originària o no de les terres de l'Ebre, s'ha implicat en la defensa del riu. La manifestació més gran va ser el 2003 a Barcelona, amb 300.000 assistents, però no havia estat ni la primera ni l'última. La Plataforma en Defensa de l'Ebre també va mobilitzar 50.000 persones a Amposta i 15.000 Brussel·les.

La defensa i la identitat territorial

El geògraf Oriol Nel·lo va descriure Catalunya com un territori que "bramula com el mar en tempesta", en el que proliferen els conflictes per l'ús i gestió del territori. En el llibre "Aquí no!", del 2003, va analitzar 16 casos que havien generat mobilitzacions ciutadanes. El 2016 les entitats ecologistes van recollir en l'anomenat "Mapa de les Merdes" fins a 276 conflictes.

L'anàlisi d'Oriol Nel·lo relaciona aquests conflictes amb una **creixent preocupació de la població per la qualitat, els recursos, la seguretat i l'indret on viu**, amb la **crisi de confiança en les institucions i partits** que han de representar la ciutadania, i en les **mancances de polítiques territorials**, que, descriu, solen estar "mal dissenyades i gairebé sempre mal explicades". També fa referència a un **sentiment de pertinença**, una renovada vindicació identitària d'arrel territorial: la **revalorització del territori on es viu** no es pot entendre fora del context de globalització, que acurta les distàncies físiques i virtuals però homogeneïtza el món: és precisament el "lloc", que no es pot moure, allò que esdevé diferencial, i per tant tret distintiu d'una renovada identitat.

Rarament es tracta de Nimby

De vegades els conflictes territorials són presentats com a Nimby, acrònim anglès de "not in my backyard "- no en el meu pati -. Aquesta definició incorpora una certa reacció egoista per part d'un col·lectiu que defensa el seu territori de residència oblidant l'interès general. L'anàlisi acadèmica de Nel·lo mostra que la majoria de conflictes **no responen a aquesta categoria**. Sovint són els projectes que es plantegen aquells que responen a interessos

privats, mentre que les mobilitzacions defensen el bé col·lectiu de la natura i el medi ambient. "Hem entrevistat a més de 30 plataformes a Catalunya i cap d'ella respon a un Nimby" comenta Llorenç Planagumà. "La gestió territorial sovint respon a uns interessos econòmics determinats, des de les grans infraestructres sobredimensionades a la sobreconstrucció del litoral...."

De local a global

El canvi climàtic és una qüestió global, però els seus efectes incidiran sobre cada territori; les enquestes recullen que és una preocupació real de la ciutadania. Els mesos i anys previs a la cimera de París pel Canvi Climàtic, es van repetir mobilitzacions ciutadanes en diverses ciutats del món, que van concloure en les Marxes pel Clima, orientades a exigir la signatura de l'Acord de París. També a Barcelona la ciutadania va fer la seva Marxa pel Clima, en la que es va llegir el manifest per la justícia climàtica. El col·lectiu 350.org reuneix en el documental "Corazones Verdes" les mobilitzacions per la lluita contra el canvi climàtic.

Noves formes de mobilització i incidència política

La Xarxa per la Sobirania Energètica organitza cada any un volt pel país, anomenat el Volt de l'Energia. Consisteix a visitar aquelles infraestructures energètiques en conflicte, entrant en contacte amb els col·lectius en lluita. A La Selva del Camp, a Tarragona les entitats i plataformes en defensa del territori organitzen la Festa pel Territori, en la que de forma festiva conviden a la ciutadania a conèixer els impactes i les alternatives que hi han. A l'Ebre des de fa uns anys la PDE organitza les piraguades populars en defensa de l'Ebre. Recentment, la Plataforma no a la MAT elabora de ratafia amb les herbes dels trams afectats per la MAT. Són fórmules per divulgar una problemàtica i mantenir el suport ciutadà a reivindicadicions ambientals que, després, s'hauran de canalitzar a través de la incidència política.

Etiquetes: mobilització ciutadana, moviments socials, biodiversitat i espais naturals, participació ciutadana, riu ebre

URL d'origen: https://xarxanet.org/ambiental/noticies/mobilitzacions-ambientals-catalunya